Ч. 22 Субота 29 січня (10 лютого) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Сойм краєвий.

Позаяк засіданя соймові бувають тепер частїйші і довші а справозданя з них подані обширнїйше займали би дуже богато місця в нашій часописи і мусїли би дуже довго тягнути ся, длятого будемо в справозданях подавати лиш самі найважнїйші і найцікавійші справи.

На засїданю з дня 6 лютого промавляв дальше референт пос. В. Дідушицкий та відповідаючи пос. Гарасимовичеви сказав, що коли-б презента учителїв належала до громади, а надзір до місцевої Ради шкільної, то був би то найбільший удар для учителїв, бо они стались би тогди слугами війтів. Дальше говорив бесїдник о антисемітизмі і підпер внесенє Ґольдмана в справі науки жидівскої релігії. Пос. Романчукови відповів бесїдник, що нема великої трудности в науцї краєвих язиків, бо дитина, що уміє по польски, научить ся легко по руски і на відворот; що до подвійних сьвят, то одні і другі нам дорогі, „нехай же буде як бувало“.—В голосованю ухвалено внесеня комісиї, крім резолюций до правительства, бо п. Бобжиньский заявив, що міністерство просьвіти постановило з 1895 р. отворити семінариї учительскі в Коросні і Сокали.

До комісиї для справи продажи соли вибрано послів: Чарторийского, Дідушицкого Клима, Ів. Гноїньского, Гурика, Менциньского, Меруновича, Райского, Слонецкого і Ів. Тарновского. — Комісия та зараз по засїданю уконституовала ся в той спосіб, що вибрала предсїдателем Менциньского, єго заступником Глиньского а секретарем Слонецкого.

На 15 засїданю Сойму з дня 7 лютого відповідав комісар правительственний на інтерпеляцию пос. Поточка в справі будівель водних. Відтак заявив пос. ґр. Ст. Бадені, що комісия буджетова залагодила вже цїлий буджет і длятого надходячі петициї будуть відсилати ся до Виділу краєвого.

Комісия громадска предкладаючи справозданє з проєкту закона о полїциї в Перемишли предкладала, щоби до чинностий тої полїциї належало: 1) пильнувати безпечности осіб і майна їх; 2) надзір над челядию і зарібниками, а також виконуванє приписів о челяди службовій: 3) полїцийний надзір над публичною обичайностию.

Пос. Дворский домагав ся, щоби надзір над челядию і публичною обичайностию полишити як доси громадї міста. — Комісар правительственний спротивив ся тому і доказував, що челядь і зарібники суть переважно людьми зайшлими з чужих сторін, чужих повітів, а навіть чужих країв, отже треба конче, щоби полїция мала надзір над ними, а річ то також зовсїм природна, що та власть, котра має допильнувати порядку публичного, повинна мати також і надзір над публичною обичайностию. — Проєкт закона ухвалено, а поправку пос. Дворского відкинено.

Коли на порядку дневнім станула справа збільшеня начального надзору над громадами і репрезентациями повітовими о одного секретаря і одного віце-секретаря та одного ад'юнкта і одного асистента — промовив пос. Гурик жадаючи, щоби на ту цїль не жалувано видатків і ухвалено більший стат, як предложено, бо то оплатить ся, коли охоронить ся громади від марнованя майна громадского. — При голосованю ухвалено внесенє комісиї а відкинено поправку пос. Гурика.

На 16 засїданю з дня 8 лютого залагоджено отсї справи:

Справозданє Виділу краєвого в справі субвенциї краєвої на будову зелїзниць всхідно галицких (подільских) — відослано до комісиї зелїзничої. — Принято після внесеня комісиї буджетової ухвалу що-до субвенциї краєвої на будову театру в Кракові.

Відтак прийшло справозданє комісиї петицийної з петициї стоваришеня взаїмної помочи дяків епархій Перемиской і Станїславівской.

По відчитаню внесень більшости і меншости комісиї забрав перший голос пос. Кулачковский. Виказавши, длячого при ухваленю закона конкуренцийного в 1866 р. в Соймі не згадувано про дяків лиш про орґанїстів, бо тогдї наші дяки були учителями народними і по селах були дяківки — прийшов до заключеня, що лиш внесенє меншости відповість бодай по части справедливим домаганям дяків.

Пос. о. Ковальский підпер рівнож внесенє меншости комісиї.

Референт др. Окуневский забрав голос для оборони внесеня меншости. Згадав про велике значінє дяків в історії руского народу, котре тепер, що правда, не лиш упало, але майже цїлком змінилось. Однак все таки дяки, занимаючі ся наукою сьпіву хорального, причиняють ся до розвитку просьвіти руского населеня сільского.

При голосованю принято внесенє меншости комісиї значною більшостию голосів. До сего успішного полагодженя справи причинив ся також і Впр. Митрополит, котрий приватно представивши справедливість внесеня меншости

22)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Дальше).

— Де капітан? — спитав Еліот, скоро лиш станув на суднї.

— Коли не спить, то буде в реставраций-ній каютї — відповів один з робітників — зараз там на лїво під покладом.

— Заждіть тут, доки аж не верну! — сказав Еліот до своїх товаришів і щез десь серед темноти.

Машина почала на ново робити і судно плило звичайною своєю скоростию долї рікою. Тимчасом минуло кілька хвиль, заким знову почув ся голос Еліота. — Ви знаєте, капітане, хто я, а я ручу вам цїлим своїм майном за всяку неприятність!

— То би все було добре, пане — відповідав другий голос — я знаю ту парову лодку ще з Місісіпі, она всюди під рукою, де лиш розходить ся о яке. злодійство, і я би вам охотно дав яку поміч, але з вами нема анї комісаря полїциї, анї взагалї нїякого урядника; яким же способом змусите судно, щоби оно причалило до берега.

— Ну, возьмемо єго по просту правом обрабованих; я і мої люди, нас разом пять і всї узброєні, а що й ваші робітники поможуть охотно, то я вже о то постараю ся.

— А відтак зроблять нам процес за то, що ми допускаємо ся розбоїв на ріцї!

— Дурниця! — сказав на то Еліот нетерпеливо — гадаєте, що на цїлім полудни Америки знайде ся суд присяжних з дванайцяти людий, що засудили би того, хто силою хотїв би відобрати викрадених єму муринів? То перший такий випадок в наших сторонах, а кажу вам, що всї плянтатори будуть вам вдячні за то, коли ви енерґічно возьметесь до дїла — та-ж з сим випадком вяжуть ся й їх інтереси.

— Ну, нехай, але позвольте, що поговорю ще з тими пасажирами, котрі не сплять.

Еліот походжував неспокійно перед дверми реставрацийної каюти, куди зайшов був капітан, але не потребував довго чекати! Розтворились двері, а звідтам почулись голоси: Беріть ся живо до дїла, капітане; вам би хиба бути капітаном на якій лодцї каналовій на півночи, коли-б ви ще надумували ся! — Гей, а де той джентльмен? повісимо того білого злодюгу, коли єго дістанемо в свої руки, і я ручу також за якусь шкоду! — Буде бодай якась розривка серед сеї нудної подорожи по ваших ріках за пралїсами! — відозвав ся третий голос. Пятьох або шістьох мужчин вийшло за капітаном, а всї, видко, були роз'ярені, та станули собі на середнім покладї, осьвітленім від огню під машиною. Тут зібрала ся була вже й громадка робітників з горішного покладу. — Ну, хлопцї, буде нічна робота! — відозвав ся капітан — але й дістанете за то добру, окрему платню. Недавно що перед нами поплила чужа лодка, „кіднаперс“ та повезла зрабовану добичу; мусимо єї здогоняти, а може бути, що прийде таки до поважної погонї. Не кажу вам брати більшої участи, як того вимагає служба на суднї — але хто хоче сам взяти участь, коли-б до того прийшло, то нехай бере, а може бути певний, що дістане добру заплату. Не робіть тепер нїякого крику! сказав капітан і махнув рукою, коли побачив, що они вже лагодились крикнути „Гурра!“ на весь голос; — не треба будити пасажирів — Джордж має допильнувати вентиля безпечности, а тепер підложити огонь під кітлом!

Десять рук кинулось відразу брати полїна і незадовго цїле паленище було лиш одна поломінь. Машина стала скорійше робити і незадовго пороло судно воду з подвійною скоростию, розбиваючи єї на оба боки.

Еліот, єго товариші і проче товариство вийшли на отверте місце на горішнім покладї. Місяць підійшов був високо та пускав вже сьвітло на воду, а очи кождого слїдили за гоненим судном. Минуло однакож і чверть години, а по суднї й слїду не було видко.

— На який час перед тим, заким ви нас закликали, відчалила лодка від берега? — спитав капітан, що стояв коло Еліота.

многим послам соймовим, настроїв їх прихильно для цїлої справи.

Загальні збори „Просьвіти“

в 25-ті роковини заложеня.

(Дальше).

Др. К. Левицкий реферував також точку: „Уповажнене головного видїлу товариства до евентуального ужитя фонду зелїзного на покрите коштів виданя карти Руси-України“. Збори приняли сю точку без дискусії. Проф. Врецьона виказував потребу збільшеня персоналу канцелярийного о одного урядника сталого. Збори се приняли без дискусії. Відтак принято внесене проф. Шухевича, щоби при товаристві утворити секциї і щоби поодинокі референти здавали справозданє; — внесене о. Дудикевича, щоби справозданє розсилати 14 днів перед загальними зборами; — внесене п. О. Колеси, щоби головний видїл розіслав до істнуючих читалень в краю, котрі не стоят в звязи з „Просьвітою“, свій новий статут товариства, запрошуючи їх до реорґанізациї на підставі сего статута“. О. Цурковский домагав ся, щоби „Читальня“ була справдї орґаном читалень, і не заміщувалась виключно белетристикою.

Пос. Барвіньский звернув увагу на економічну сторону, взглядно задачу товариства. Хлїборобам дїє ся лихо, всюди замітний материяльний упадок, цїни збіжа низькі, бо наші ринки засипає заграниця. Дальше лихва, брак кредиту не дозволяє хлїборобови двигнутись. Нарїканя не поможуть, а поміч краю або держави надто мала, щоби могла поставити хлїбороба на ноги. Годівля худоби не дає єму нїчого, отже він обмежений лиш на саму рілю. Пробовано єго ратувати всїлякими банками, але банки зготовили крайну руїну. Єдиний спосіб, щоби помогти хлїборобови єсть закладанє щадничих, задаткових кас. За примірами недалеко глядати, от львівска щадниця. Там є мілїони і руского гроша. Бесїдник поставив внесене по мисли §. 2 г) статута товариства, щоби центральний видїл вибрав комісию до заложеня щадничої каси задаткової. Мотивуючи своє внесене, пос. Барвіньский вказував на примірах других народів, особливо на Словінцях, котрі головно зневолили єго задуматись над тою справою і виступити на зборах „Просьвіти“ з таким внесенєм. А те, що й „Днїстер“ задумує заснувати таку касу, се тим лїпше. Внесене пос. Барвіньского підперло кількох участників зборів на письмі. — В дискусиї над тим внесенєм забрав голос о. пос. Січиньский і замітив, що форма внесеня не відповідає змістови. Нужда хлїбороба має свою причину не лиш в довозї заграниці, але і в тім, що селянин перетяжений так, що не може видобути з землї того, що потребує на обігнане тягарів. Відтак виказував махінациї спекулянтів на збіжевім торзї, котрі поступають майже по розбишацки і підніс, що каси нїяк не причинять ся до піднесеня рільництва. Однак думка пос. Барвіньского симпатична, лиш стилїзация недобра. О. Січиньский міркував: скликати би анкету сьвідомих тої справи людий, і та анкета, розглянувши нужду селян, може-б що й урадила.

По бесїдї пос. Січиньского оголосила скрутінїя результат голосованя, котрий ми вже подали. Коли збори з одушевленем повитали вибір др. Огоновского на голову товариства, др. Огоновский подякував гарними словами за честь, котру єму оказують, вибираючи єго уже 17-ий раз головою „Просьвіти“, і заявив, що працювати буде й дальше, лиш просив помочи всїх членів.

Наступило продовженє дїскусиї над внесенєм пос. Барвіньского. П. Врецьона обставав за касами, пос. Барвіньский мов то пояснював свою попередну бесїду, підносячи, що далеко ще не вичерпав причин нужди нашого селяньства, лише вказав на делькі. Згадав про каси Райфайзена і Шульце-Делїча, згадав про кредит, котрого нї з відки мужикови взяти, а пояснив спекуляциї ринків і вказав лїк на то: заснованє кас щадничих. Збиваючи закиди о. Січиньского заявив, що до анкет не має довіря, хоч єго внесене не виключає анкети, бо домагає ся вибору комісиї, але такої, котра була би звязана ухвалою загальних зборів.

При голосованю перейшло внесене пос. Барвіньского і внесене пос. Січиньского, щоби вибрати анкету, котра збагнула би невідрадний стан селяньства.

(Конець буде.)

Перегляд полїтичний.

Віденьска Extrapost довідуєсь, що підчас послїдного побуту намістника Чех ґр. Туна, розважувала рада мінїстрів справу, чи не знести би в Празї стан виїмковий зараз по скінченю процесу „Омлядіни“. Більшість голосів відносилась однакож досить скептично до сеї справи.

Розійшлась чутка, непотверджена доси, що буковиньский президент краю бар. Краве задумує подати ся до дімісиї.

Мінїстерство краєвої оборони дозволило ветеранам войсковим носити зброю під услівєм, що они утворять державний корпус военний зі всіх товариств ветеранів в Австриї і будуть становити складову часть армії военної.

„Нов. Время“, розписуючись о нїмецкоросийскій угодї торговельній, доказує, що цїсар Вільгельм, бороняче енерґічно угоди торговельної, віддає неоцїнену прислугу мирови европейскому.

Зачувати, що росийский банк вимовив кор. Милянови позичку 2 міл. рублїв. Говорено свого часу, що той банк був лиш підсунений замість царя, котрий ту суму мав позичити Милянови. Милян мав тогди навіть підписати реверс, що нїколи не верне до Сербії, але цар не приняв реверсу спускаючись на слово чести.

Новинки.

Львів дня 9 лютого.

— **Є. Е. Мінїстер просьвіти** затвердив акт габілїтацийний дра Войтіха Дїдушицкого на доцента історії фільософії, естетики і етики в унїверситетї львівскім.

— **Ставропигійский Інститут** розписав був недавно конкурс на три стипендиї, кожда по 105 зр. з фундациї Каролини Глинецкої, призначені для слухачів прав рускої народности. Петиций о ті стипендиї вплинуло всего 8, а то 7 з львівского і 1 з черновецкого унїверситету, значить ся так мало, що навіть не можна буде зложити для Намістництва жадані фундацийною грамотою три терна.

— **Перші загальні збори** руского товариства гімнастичного „Сокіл“ відбудуть ся в недїлю 11 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди“ о год. 4.

— **Лїченє скаженини.** Інститут лїчничий скаженини др. Буйвіда оголосив справозданє за рік 1893, з котрого довідуємось, що в інститутї лїчило ся 573 осіб, з того 360 мужчин і 213 жі-

---

— Ледви може на пять мінут перед тим! Але я догадую ся, що они пігнали з такою силою, з якою лиш могли, щоби чим скорше вийти із сих сторін.

— Добре топити під кітлом! — крикнув капітан на долину — скілько лиш котел може видержати, брати тонше дерево і пильно докладати!

Машина почала стогнати, колеса парохода розбивали воду на піну і розкидали нею на всї сторони, судно гнало як стріла по водї. — Ицко припер ся до стїни каюти та спершись обіруч на палицю стояв похилений і прижмуривши очи дивив ся далеко наперід себе. Тепер навертав пароход поза вистаючий з берега горб і аж тепер можна було свобідно розглянути ся далеко по рїцї.

Досить далеко показала ся довга смуга диму від гоненої лодки, а оклики вдоволеня дали спізнати, з яким напруженєм кождий брав участь в сїй погони. — Мусїли добре затопити під кітлом, бо инакше були би вже в наших руках — відозвав ся капітан і приложив до ока малий дальновид; — дим слабий, видко, що они пливуть тепер зовсім спокійно.

Настала довша мовчанка; чути лиш було, як гуділа машина та шуміли колеса судна. Всї дивили ся лиш на лодку, що плила перед ними і показувала ся чим раз виразнїйше.

— За десять мінут здогонимо єї, скоро не зміркують, що їм грозить — сказав капітан — від злого сьвітла здавало ся, що она дальше, як по правдї.

— Скоро лиш нас не пізнало то чорне лице, що виглядало з лодки, коли она відпливала — а ми стояли тогди як-раз в добрім сьвітлї; — відозвав ся на то Ицко. — Видите, пане, онту хмару диму? Бодай чи ті люде не здогадали ся, що то поза ними лагодить ся!

— Таки на правду так, топлять під кітлом — сказав на то капітан, придивляючись — але то їм не богато поможе. Ми вже їх здогоняємо, наші кітли нові і видержали вже не такий напір пари. Докинути мази до огню, коли дерево не хоче добре горіти! — крикнув він на долину — лиш пильно уважати на реґулятор при кітлї!

Здавало ся, що пароход таки летить по водї, а віддаленє межи обома суднами ставало очевидячки чим раз менше — можна було майже обчислити, коли задне здогонить переднього — аж нараз передне навернуло і стало плисти до берега; перекинули дошку на беріг, а по нїй побігло кількоро людий — оба пароди були вже так близько себе, що можна було все видїти, що на них дїє ся. — То они пішли — відозвав ся Ицко — я то знав, що то не було призначено.

— Чорти-ж би їх взяли! — крикнув Еліот — причалюйте до берега, капітане; коли я вже так далеко загнав ся, то вже тепер не попущу.

— Не було би розуму, паноньку — відозвав ся на то Ицко спокійно — заким ми вийдемо на беріг, то они будуть вже за горами, а відтак, де будете їх шукати по ночи, та й в чужім лїсї!

— Менї прикро, але той чоловік правду каже! — сказав на то капітан — видко, що ті злодюги понюхали письмо носом і на всякий спосіб знають дорогу. Шкода було заходу — от і знову поплило то чортівске судно таке спокійне та невинне, як коли-б нїчим не займало ся, лиш самими честними орудками. Нам вже недалеко до Діттос, їдьте туди з нами і подайте зараз до ґазет — там знайдете борзо нагоду і будете могли скоро вернути домів — тепер вже нїчого не вдїєте! — Він пішов до будки, де стояла керма і незадовго дав знак, щоби зменшити силу пари.

— То-ж то хитрі, ті прокляті злодюги! Дуже шкода, що все так борзо скінчило ся! — відозвав ся хтось споміж громадки, що стояла на переднім кінци покладу — але тепер, панове, здаєсь менї, буде найлїпше, коли підемо спати!

Еліот все ще дивив ся в ту сторону, де повтїкавші невільники повискакували на беріг, і аж по добрій хвили обернув ся поволи. — Ходїм і ми та спочиньмо — сказав він — менї би про чорних було байдуже, они ще пригадають собі, де їм було найлїпше, але коби я був дістав в свої руки того падлюку, котрий мало що не збезчестив менї мій дім і мою родину!

— Видко, що не було призначено; чому, того вже не вгадаю! — замуркотів Ицко і пустив ся поволи до дверий каюти, мов би аж тепер почув, як він утомив ся.

На покладї зробило ся пусто, а судно і дальше пороло звільна воду, осьвітлену блїдавим сьвітлом місяця.

(Дальше буде).

нок. Пацієнти походили майже з усіх ґуберній Росиї, а з загального числа загрожених скаженинною було 551 покусаних псами, 10 котами, 3 кіньми, 3 коровами, 1 вовком і 4 чоловіком, навіщеним скаженинною. За цілий рік 1893 в інституті др. Буйвіда не лучив ся ні один випадок смерти.

— **Майно дому Ротшільдів** обчислюють тепер на 10 міліярдів франків, хоч в р. 1885 оно виносило лише половину нинішної суми, бо пять міліярдів франків. З тих пять міліярдів один міліярд належав до париских Ротшільдів. Голосний економіст німецкий др Руд. Маєр обчислив, що сей величезний маєток подвоює ся що 15 лїт, отже в роцї 1965 буде виносити 300 міліярдів франків, т. є. буде давати дохід, з котрого можна би удержати 37,120.000 людий. В роцї 1800 старий Ротшільд, основатель родини Ротшільдів, не мав ще майже нїякого маєтку. Доперва маневри біржеві по борбі під Ватерльо поставили его на ноги.

— **З Сопошина в повітї жовківскім** пишуть нам: В ч. 17 подала „Народна Часопись" таку вістку: У львівскій полїциї признав ся Дмитро Яворівский з Сопошина, що підпалив свого зятя, Петра Букалу, з пімсти, бо Букало не давав ему удержаня. Я ту справу знаю лучше і кажу, що Яворівский неправду сказав, через що скривдив зятя і его жінку на славі. В инших родинах батько примірoм буває для своїх дїтий, а ту рідна донька мусить соромити ся за батька. Хотіла держати батька при собі, що-ж, коли батько волоцюга і пяниця. Пропив все, що мав, зломив три рази присягу на тверезість, чотири роки сидїв у вязници за підпалене і напаствував цїлу громаду. Петра Букала, довголїтного паламаря і чесного господаря скривдив на маєтку, а зятя свого Стефана Букала, півця церковного, що занимає ся щиро громадским шпихлїром, обікрав і попропивав все. Такі то смутні річи дїють ся в декотрих родинах!

— **Скандальний процес.** В Уральску відбув ся недавно скандальний процес, котрий наглядно виявив гниль урядничого стану в Росиї. Там засуджено на поселене в Сибірі начальника полїциї, котрий разом з жінкою був пострахом для цїлого міста через кілька лїт. Сей полїцмайстер Саратовев дер, кого міг, просто крав і брав кубани, скілько дало ся. А его жінка мала похвальний звичай набирати всїлякі товари по склепах, і очевидно, нїколи за них не платила. Остаточно то скінчилось і полїцийна пара вивандрувала на Сибір.

— **Шляфрок замість плаща королївского.** Як вже звістно, піддав ся дагомейский король Беганцин безусловно Французам. В его палатї, впрочім дуже біденькій знайдено лиш одну, як здавалось, дорогоцїнну для короля річ, а то его королївский плащ з тяжкого червоного оксаміту, з золотими вишивками і шовковою підшивкою. Плащ той відослано враз з другою добичею до Парижа, а тут знатоки старинности при помочи якогось тандитника ось що викрили: був то шляфрок звичайного собі крою европейского, котрий свого часу дали францускому писателеви Бальзакови в дарунку его почитателї. Бальзак немав нїчо пильнїйшого, лиш зараз продати той шляфрок якомусь тандитникови, а від того знов купив его якийсь купець, що хотїв дати его в дарунку якомусь муриньскому короликови в Африцї. Беганцин дістав був сей плащ в спадщинї по своїм батьку.

— **Того ще мабуть не бувало,** щоби хтось зафантував цїлий поїзд зелїзничий, але в Америцї, видко, й то можливе. Недавно тому арештовано в Ню-Йорку урядника від зелїзницї, що належить до товариства Канадійн-Пацифік, якогось Беррі за то, що він нїби то спроневірив 1500 долярів. Его держано кілька недїль в арештї а відтак відослано до Ґаліфаксу, де его суд по переведеній розправі увільнив. Беррі зробив тогди процес товариству зелїзничому за несправедливе відшкодоване і за то, що сидячи у вохкім арештї в Ню-Йорку набавив ся недуги, та зажадав 20.000 долярів. Беррі виграв процес, але товариство зелїзниче не хотїло нїяк виплатити тої суми. Адвокат Беріого хотїв зразу зафантувати льокомотиви того товариства, але показало ся, що тї машини належать до межинародної служби. Адвокат впав тогди на иншу гадку. Коли поїзд товаровий того товариства станув в Ґаліфаксї, зафантував він цїлий поїзд з виїмкою льокомотиви і аж тогди товариство виплатило 20.000 долярів.

Господарство промисл і торговля

Робота в огородї.

Ми вже кілька разів звертали на сїм місци увагу на то, як великої ваги єсть для нас господарка огородова, а як она у нас, на жаль, єсть ще дуже занедбана. По инших краях бувають господарі по селах близько більших міст, що мають морґ або два ґрунту, навіть богачами супротив наших, а наші стають просто зарібниками і голодують дуже часто лиш длятого, що не уміють ходити добре коло того куслика землї, що ще їм лишив ся. Морґ, два або навіть і пів морґа землї під містом, а ще більше в самім місті, може вже дати чоловікови безпечний спосіб до житя, коли він єсть запопадливий і уміє добре коло землї робити. Малий ґрунт під містом або в місті надає ся лиш на господарку огородову і длятого в тім напрямі треба его як найбільше використувати. А що тепер якось дивним случаєм настало у нас, хоч то ще лютий, теплїйша пора, то думаємо, що не від річи буде поговорити тут дещо о роботах в огородї.

Місцями до сонця вже тепер пустила заморозь по огородах а коли так і дальше буде тепло, то вже й зовсїм пустить, отже можна буде ще в сїм місяци огороди гноїти і глубоко скопувати. При копаню однакож не треба ще гладко скородити, лиш лишати груди так, як они набирають ся на рискаль, щоби пізнїйше мороз міг глубоко засягнути в землю. Сего місяця можна також сїяти петрушку і морквину, найлїпше тогди, коли можна сподївати ся снїгу. Студінь не шкодить сему насїню, а має ся з того ту користь, що насїнє натягне в себе аж до весни повно води і буде зараз кільчити ся, скоро лиш настане тепла пора.

Поступові господарі, що мають по кілька й кільканацять морґів землї та досить великі огороди, хоч би они були й селянами, повинні би закладати у себе в огородах т. зв. інспекти або теплі скринї, в котрих можна би виводити не лиш розсаду але й ранну огородовину, котра в містї дуже добре платить ся. Теплі скринї не так богато коштують а видаток зробить ся раз на кілька лїт. Нашим сїльским господарям прийшлось би хиба найтруднїйше постаратись о вікна та о кілька грубих тертиць. Але й вікна не коштували би так богато, бо до них не треба нових і великих та дібраних шиб скляних, а можна їх зложити з самих більших куснїв повибираних із старих вікон та образів; рами до таких вікон міг би від біди зробити собі й кождий трохи зручнїйший господар, або міг їх роздобути собі де у якого столяря. Мати, потрібні до теплих скринь, може собі виплести також кождий господар. Теплі скринї закладає ся в сей спосіб:

Вибирає ся в огородї догідне місце положене проти сонця і копає ся там яму на 2 метри і 85 центиметрів довгу, на 1 метер і 65 центиметрів широку, а на метер або півтора глубоку. В чотири роги тої ями вбиває ся чотиро-гранні стовпики на 10 центиметрів, а два другі, що від півночи — на 50 центиметрів. До тих паликів прибиває ся тертиці на 3 або 4 центиметри грубі, але так, щоби они сподом сягали ще в яму, а верхом, щоби стояли рівно з вершками паликів. От і готова скриня. Єї наповняє ся тепер гноем із стайнї рівно з землею поза скринею, укладає ся его рівно і придоптує ся добре. До тертиць в серединї прибиває ся ще на 5 центиметрів понизше горішного берега лати, на котрих мають спочивати вікна. Скоро лиш наповнить ся скриню гноем, треба єї вкрити і вікнами та матами. Відтак ще й довкола скринї, рівно з нею, а на пів метра широко, обкидаєсь гноем. За кілька днїв загріваєсь гнїй, а коли-б не загрів ся, то зливаєсь его горячою водою і вкриваєсь зверха. Скоро гнїй загрів ся, то сипле ся верх него на 10 до 15 центиметрів грубо доброї землї. Земля в скринї загріваєсь тогди значно (аж до 40 степенів) але коли трохи прохолодне (до 30 степенів), тогди вже можна скриню засївати. Розуміє ся, що скриню треба зараз вкрити вікнами і матами, скоро до неї насиплеєсь землї. В скринї сїє ся насїнє зовсїм так само як на веснї в огородї, можна в нїй поробити собі окремі маленькі грядочки. В теплих скринях сїє ся таку огородовину як: салата, редьковка, морква, калярепа, горох, садить ся ранну бараболю, а у вазонках засїває ся огірки та мельони і вкладаєсь в скриню. Землю в теплій скринї треба лиш рідко поливати а й то лиш теплою водою. На день здоймають ся мати з вікон, а коли в скрини за тепло, то вікна трохи підносять ся і підкладає ся під них кусень якого дерева. Що вечера треба вікна вкривати матами. Підчас снїговицї не можна мат здоймати, а так само не можна підносити вікон підчас студених вітрів.

— Студено-плинний віск огородничий, дуже добрий до залїплюваня всїляких ран на деревинї, щоби они не замакали, робить ся в сей спосіб: Бере ся пів кільо (фунт) сосновоі живицї і топить ся єї на грани в чистім, поливанім горнятку або в рипочцї, а коли она розтопить ся, здоймає ся єї з грани та вливає ся до неї поволи 10 дека (100 ґрамів) спірітусу і під той час добре мішає ся. Так зроблений віск зливає ся відтак до бляшанної коробки і затикає ся. Той віск можна кождого часу уживати.

— Добрий кіт до бочок особливо таких, в котрих держить ся горівку, вино та пиво, котрі то напитки дуже легко витїкають з бочок дуже тоненькими шпарками, робить ся так: На 60 частей смальцю бере ся 33 части білого воску і топить ся на грани а відтак додає ся 40 частей соли і перемішує ся добре; наконець додає ся ще 40 частей мілко пересїяного попелу з дерева і знов перемішує ся а відтак, доки той кіт ще теплий, замащуєсь ним шпари в бочках. Розуміє ся, що бочки треба перед тим добре висушити. Коли той кіт застигне, залїпить шпари щільно.

Вікна на зиму найлїпше залїплювати ґіпсом, бо він борзо твердне і довго держить, але як-раз длятого що він борзо твердне, не можна его богато розрабляти лиш потрошки. Ложку ґіпсу треба розробити з водою і зараз мастити ним шпари. Коли трохи тої замішки впаде на футрине або рами, треба зараз єї стерти мокрою шматинкою. Коли одна замішка вийде треба зробити другу і дальше замащувати шпари.

Львів 8 лютого: пшениця 6·30 до 7·30; жито 5·25 до 5·75; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ячмінь пашний 4·75 до 5·25; овес 5·30 до 6·—; ріпак 11·25 до 12·—; горох 6·— до 13·—; вика 6·— до 7·50; насїнє льнянне —·— до —·—; сїмя —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·— до 5·60; гречка 7·— до 7·55; конюшина червона 65·— до 80·—; біла 60·— до 80·—; шведска 65·— до 78·—; кмен —·— до —·—; аниж —·— до —·—; кукурудза стара 6·— до 6·10; нова 4·90 до 5·—; хміль —·— до —·—; спірітус —·— до —·—

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 9 лютого. На внесенє президента ухвалила рада громадска обходити в 1898 р. торжественно ювилей 50-лїтного панованя Є. Вел. Цїсаря і виставити на ту памятку якусь монументальну будівлю, може міский музей перед ратушем.

Дрездно 9 лютого. Король занедужав на кровавлене міхура; стан недуги не єсть небезпечний.

Берлин 9 лютого. Завтра буде вже формально підписана нїмецко-росийска угода торговельна.

Софія 9 лютого. Стан недуги княг. Mариї Люйзи не єсть небезпечний; она має лиш горячку зі змінною температурою.

За редакцию відповідає Адам Креховэцкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.